

H Í R L E V É L

2 0 2 5 / 3 1

2025. augusztus 6.

Tartalom

TARTALOM.....	1
ÚJ TAG AZ EGYESÜLETBEN.....	3
ESEMÉNYNAPTÁR.....	3
SZALAMANDER	4
MEGHÍVÓ.....	5
57. Bányagépészeti és Bányavillamossági Konferencia	6
Felsőbánya Bányásznap 2025. Augusztus 14-17.....	9
Támogatást kérnek a zenekar szerepléséhez	12
Húsz éve népszerű – Bányász Hagyományőrző Tábor.....	13
Energetikai B Terv, hazai forrásokra alapozva.....	15

HÍREK AZ ENERGETIKA VILÁGÁBÓL	20
PÓTFELVÉTELI – JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ AUGUSZTUS 7.....	22
TAROKK TANFOLYAM ŐSZEL A MISKOLCI EGYETEMEN.....	25
GÓLYATÁBORBA INVITÁLNAK.....	26
A KÉP EMLÉK. EMLÉKKÉP – AZ ÓZDI KOHÁSZATI ÜZEMEK ÚJ KÉMÉNYEI	28
MÚZEUM, TELJES BIZONYTALANSÁGBAN.....	29
EZ IS A MAGYAR SZÉNHIDROGÉN-BÁNYÁSZAT ÖRÖKSÉGE	38
HÍRLEVÉL.....	47

Új tag az Egyesületben

Örömmel értesítjük Tisztelt Tagtársainkat, hogy a héten egy taggal bővült Egyesületünk, így ebben az évben a létszámunk növekedése negyvenöt főre tehető. Sok sikert kívánunk az Egyesületünkben!

Öntészeti Szakosztály	
Budapesti Helyi Szervezet	Wolf Gábor

Jó szerencsét!

Eseménynaptár

Tisztelt Tagtársak!

Örömmel adunk hírt a helyi szervezetek rendezvényeiről. Kérjük, küldjenek tájékoztatást az egyes tervezett eseményükről az Egyesület Titkárságának.

Jó szerencsét!

Időpont	Rendezvény	Helyszín
2025. szeptember 4.	75. Központi Bányásznapi	Tatabánya
2025. szeptember 12–14.	Szalamander	Selmezbánya
2025. szeptember 24–26.	XXXIII. Nemzetközi Olaj- és Gázipari Konferencia és Kiállítás	Harkány
2025. szeptember 25–26.	Bányagépészet a Műszaki Fejlődésért Alapítvány 57. konferenciája	Balatongyörök
2025. október 10–12.	28. Öntőnapok	Herceghalom
2025. november 12–14.	Országos Bányászati Konferencia	Herceghalom
2025. december	Borbála napi ünnepségek	

SZALAMANDER

Selmecebánya

2025.09.12–14.

Tisztelt Tagtársak!

Akik az idei szalamander napokra szeretnének szállást foglalni, azoknak lehetőséget kínálunk a **GRAND MATEJ** Szállodában.

A teljes szállodát lefoglaltuk, [IDE](#) kattintva elérhető a jelentkezési lap, amit kérünk pontosan kitölteni. Mindenkinek e-mailt fogunk küldeni a foglalásáról, valamint díjbekérőt, melyet kérünk Euroban teljesíteni.

A részletes programról a Hírlevélben később adunk tájékoztatást.

Rátkai Norbert
Egyesületi igazgató

MEGHÍVÓ

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület és az SPE nevében tisztelettel meghívjuk Önt és munkatársait a

XXXIII. NEMZETKÖZI OLAJ- ÉS GÁZIPARI KONFERENCIÁRA.

Időpont:

2025. szeptember 24–26.

Helyszín:

AquaMed Hotel Harkány (volt Thermal Hotel Harkány)
7815 Harkány, Járó József u. 1.

Regisztrálni a konferencia hivatalos honlapján lehetséges a regisztrációs felület kitöltésével:
<https://oilgasconf.ombke.hu/>.

A konferenciát 2-3 évente szervezzük meg, célja, hogy a kapcsolódó szakmákat képviselő Társaságok bemutathassák fejlesztéseiket, sikereiket, megvitathassák nemzetközi szinten is a számukra kihívást jelentő problémákat és lépéseket tehessenek a jövőbeni együttműködésüket illetően.

A programban fontos szerepet kapnak többek között a kutatás-termelés új fejlesztései, a meglévő termelő egységek kapacitásának szinten tartó beavatkozásai, a jövő energiájaként a hidrogén előállítás, felhasználás aktuális kérdései és nem utolsósorban a jogszabályi és koncessziós kérdések.

Előadás megtartására, illetve kiállításra vonatkozó igények jelölésére is a regisztráció során van lehetőség.

A szállásfoglalással kapcsolatos részletes információ a regisztrációt követően a visszaigazoló emailben olvasható majd.

Kérjük, hogy személyesen, vagy munkatársai aktív részvételével járuljon hozzá a rendezvény sikeréhez!

Jó szerencsét!

A szervező bizottság nevében:

Dencs László
elnök

OMBKE

Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály
telefon: +36 30 633 7979

Molnár Zsolt
elnök

SPE Magyar Szekció

email: zsolt.molnar@folyopart.com email: dencsl@mfgt.hu
telefon: +36 20 983 6141

**57. Bányagépészeti és
Bányavillamosági Konferencia
2025. szeptember 25–26.**

**TÁJÉKOZTATÓ,
ELŐZETES MEGHÍVÓ**

**HOTEL PANORÁMA
Balatongyörök, Petőfi u. 5.**

**A Bányagépészet a Műszaki Fejlődésért
Alapítvány,
az MTA Miskolci Akadémiai
Bizottsága és a Magyar Mérnöki
Kamara
közreműködésével
2025. szeptember 25–26-án
BALATONGYÖRÖKÖN rendezi meg a**

BÁNYAGÉPÉSZETI ÉS BÁNYAVILLAMOSSÁGI KONFERENCIÁT,

melynek címe

ÚJ BÁNYÁSZATI STRATÉGIA A bányagépészet új távlatai?

A konferencia fő célkitűzése, hogy előadóink segítségével betekintést nyújthassunk Közép- és Kelet Európa néhány országának új bányászati stratégiájába és megismerhessünk új technológiákat, melyek szakmáink számára megújulást adhatnak. Ezen túl lehetőséget biztosítsunk a szakmai és baráti kapcsolatok ápolására.

A konferenciával kapcsolatos mindennemű kérdésükre a szervezők adnak választ.

Dr. Zsíros László a kuratórium elnök Tel.: +36 20 6625409 zsiros.laszlo@banyagepeszalapitvany.hu	Ács József elnökhelyettes Tel.: +36 20 2860070 acs.jozsef@banyagepeszalapitvany.hu
---	---

A konferenciára jelentkezni 2025. szeptember 10-ig lehet:

- **on-line regisztrációval:** a www.banyagepeszalapitvany.hu oldalon vagy
- **a mellékelt jelentkezési lapok visszaküldésével az alábbi elérhetőségek valamelyikére:**
 - e-mailen: acs.jozsef@banyagepeszalapitvany.hu
 - levélben: Bányagépészet a Műszaki Fejlődésért Alapítvány
2045 Törökbálint, Torbágy u.13.
 - faxon: 23/511-691

A rendezvényen 15-20 perc időtartamú előadások tarthatók. Az előadások elfogadásáról a szervezőbizottság dönt, és erről az előadókat értesíti. Az előadások elfogadásánál, ütemezésénél a szakmai jellegű előadások előnyben részesülnek a reklám jellegűekkel szemben. Az előadóknak számítógép és projektor áll rendelkezésre.

Az előadások anyaga nyomtatott formában megjelenik a konferencia kiadványában, amit a résztvevők a regisztráció során kézhez kapnak. A megjelentetés feltétele, hogy a szerzők 2025. augusztus 31-ig megküldjék az előadásuk anyagát, az acs.jozsef@banyagepeszalapitvany.hu címre.

A kiadvány egységes szerkezetű megjelenítése érdekében az alapítvány honlapján közzétett „Konferencia 2025 oldaltükör”-nek megfelelő szerkezetben, vagy PowerPoint formátumban kérjük az előadás anyagát elküldeni.

A konferencia kiadványában reklámodal elhelyezésére van lehetőség, 40.000 Ft/oldal+ÁFA egységáron.

A konferencia ideje alatt a szálloda földszinti előterében, szakmai anyagok, termékek bemutatására kiállítási lehetőséget biztosítunk, melynek díja 65.000 Ft+ÁFA.
Részvételi díj: 77.400 Ft/fő+ÁFA, amely magába foglalja a szervezés, a kiadvány, a részvétel és az ellátás költségeit.

Kedvezményes részvételi díj: 47.900 Ft/fő+ÁFA (nyugdíjas, hallgató, magánszemély résztvevő, nem adószámossal számlázás).

Szállásköltség (reggelivel, wellness lehetőséggel): 19.600 Ft/fő/éjszaka+ÁFA.

Szállást és étkezést a rendezvény helyszínén biztosítunk. Egyágyas szállásigény kielégítésére 8.500 Ft/éjszaka+ÁFA többletköltség fizetése mellett csak **korlátozott számban** van lehetőség. Ezt az igényt a jelentkezési lapon kérjük jelezni.

A résztvevőknek szeptember 25-én vacsorával egybekötött baráti találkozót szervezünk.

A konferenciára jelentkezni 2025. szeptember 10-ig lehet.

A megadott határidőn túli jelentkezés esetén a létszámkeret betöltéséig a szervezők biztosítják a részvételi lehetőséget, de a késve jelentkezők már nem szerepelnek a Konferencia kiadványában mint résztvevők.

Az Alapítvány a részvételre történő jelentkezést követően a részvételi díjról, a szállásköltségről, illetve a reklám és kiállítási díjról számlát küld, melynek kiegyenlítése után szeptember 22-ig megküldi a konferencia végleges programját tartalmazó meghívót.

A konferenciát a Magyar Mérnöki Kamara akkreditáltan előírt szakmai továbbképzésként fogadja el a résztvevő szakmagyakorlók (tervezők, szakértők, építési felelős műszaki vezetők és műszaki ellenőrök) részére.

A részvételi és szállás költségeket, illetve a reklám és kiállítási díjat
„ KONFERENCIA 2025 ” megjelöléssel az Alapítvány
Kereskedelmi és Hitelbank Rt. Móri Fióknál vezetett
”10200452-36015919-00000000” számú folyószámlájára kérjük átutalni.

Felsőbánya Bányásznapi 2025. augusztus 14–17. **Meghívó és program**

Augusztus 14.

- 16.00–18.00 Regisztráció (Kultúrház)
- 18.00–19.00 Szállás Turist Suior
- 19.00 Vacsora vendégek és házigazdák (szabad ég alatt)

Augusztus 15.

- 07.00–09.00 Reggeli
- 09.00–12.00 Látogatás a Bánya-hegyi tanösvényen
- 12.30–13.30 Ebéd
- 14.00–17.00 Látogatás a bányászati kiállításon és az Ásványtani Múzeumban Nagybányán
- 17.00–19.00 Szabadidő
- 19.00 Vacsora

Augusztus 16.

- 07.00–09.00 Reggeli
- 11.00–13.00 „A bányászat története Nagybányán” című könyvbemutató (Kultúrház)
- 12.00–13.00 Bányászkonferencia (Kultúrház)
- 13.00–14.00 Ebéd – büféasztalok (Felsőbánya, Kultúrház)
- 14.00–15.00 Fogadás a delegációknak a Felsőbányai Városházán
- 15.00–16.00 Szabadidő, átöltözés
- 16.00 Római katolikus templom megtekintése
- 16.30 Ökumenikus istentisztelet
- 17.15 Ünnepi bányászfelvonulás
- 17.30–18.00 Beszéd a tribünön
- 18.00 Kulturális program
- 20.00 Ünnepi vacsora

Augusztus 17.

- 07.00–09.00 Reggeli
- 09.00–11.00 Indulás haza

Szállás: kétágyas szobában, 70EUR/ éjszaka két főnek, egy főnek 43EUR.

Jelentkezni lehet az ombke@ombkenet.hu email címen.

Telefonon: Rátkai Norbert 06-30/166-6016

Nagy tisztelettel és örömmel tájékoztatjuk a széles közvéleményt, hogy a

Szent Borbála Akadémiai Kör Egyesület

Selmechányán, a 2025. évi Szalamander ünnepi rendezvényen

11. alkalommal

magyar nyelven ökumenikus Istentiszteletet szervez

Istentisztelet időpontja: 2025. szeptember 13. 10:30

Istentisztelet helye: Selmechány, Nagyboldogasszony templom

(Andreja Kmetz és Akademická utcák találkozásánál)

Istentiszteletet celebrálják: Pápay György Pál címzetes apát

**Nagy Olivér evangélikus lelkész,
Alsószeli gyülekezet lelkésze**

**Tanító Péter református lelkész,
Csallóköz-aranyosi gyülekezet lelkésze**

**Hálaladásunkra hívunk és várunk mindenkit, hogy bányász, erdész, kohász hivatásunk
ősi városában anyanyelvünkön imádkozhassunk és ápolhatjuk szakmánkhöz kötődő
keresztény hagyományainkat.**

Jó szerencsét!

Pécs, 2025. július 25.

SZBAKE

**SOPRONI
EGYETEM**

II. Hagyománytörténeti Konferencia

2025. 08. 16. (Szombat)

HELYSZÍN: Selmechánya, az egykori M. Kir. Bányászati és
Erdészeti Akadémia Kémia Palotájának nagyelőadója

Program

MEGNYITÓ

10.00 Megnyitó – SZABÓ LÁSZLÓ (a Selmeci Diáknapok programsorozat kezdeményezője)

ELŐADÁSOK

10.05–10.30 DR. IFJ. SARKADY SÁNDOR: „Steingrube Nálkösség” selmeci idők.

10.35–11.00 DR. FRICZ-MOLNÁR PÉTER: „Sok rakonszívnek a búcsúja”:
a selmechányai valéták újságírókban és fényképeken (1876–1918).

11.05–11.30 DR. BENDE ATTILA & DR. BARTHA DÉNES: A diákokévek elvesztett emlékezői
– A bányász, kohász, erdész valétáblók selmechányai története.

11.35–12.00 DR. ÖRMÖS TAMÁS, DR. KERTÉSZ BOTOND & DR. BÓHIM JÓZSEF:
Sámuel és Samu emlékezetes útja Selmecre.

További információért keresse bizalommal a konferencia főszervezőjét

DR. BENDE ATTILA • Soproni Egyetem

Telefon: 06 99 583 965; 06 90 945 1220

E-mail: bende.attila@suni-sopron.hu

Támogatást kérnek a zenekar szerepléséhez

*Kedves Barátaink, Kollégáink,
Firmatársaink!*

Még elevenen él bennünk a 2024. évi Szalamander, ahol bányász Firmák, balekok, filiszterek, Veteránok, családtagok és barátok együtt a magyar delegáció tagjaként a pécsi székhelyű Vasasi Bányász Fúvószenekar menetzenejével megerősítve, diáknótáinkat énekelve, fáklyáink kíséretében

vonulhattunk a Szent Katalin templomig, s ott számunkra oly kedves bányász-, kohász- és erdész himnuszainkkal tisztelegthettünk szakmánk bölcsőjének városa, SELMECBÁNYA előtt! Ahhoz, hogy idén a Perecesi Bányász Fúvószenekar kísérje és emelje az összmagyar delegáció vonulásának fényét, a tavalyihoz hasonlóan idén is anyagi támogatásra lesz szükség. A zenekar utazása, ellátása étellel, itallal, egy napi szállásának biztosítása költségekkel jár. Úgy gondoljuk, hogy a zenekarral kapcsolatban felmerülő kiadásokat a „selmeci társláda” szellemében teremtsük meg idén is! A zenekar, elődeihez hasonlóan, nem kér fellépéseiért honoráriumot. A Perecesi Bányász Fúvószenekar Selmecebányán várhatóan az alábbi helyszíneken lesz látható, hallható, amennyiben a fentebb leírtak alapján sikerül közösen előteremtenünk fellépésük költségeit:

1. 2025.09.12. péntek, 14:30-kor térzene a Professzoraink sírjánál.
2. 2025.09.12. péntek, 19:00-kor Szalamander felvonulás – menetzene.
3. 2025.09.13. szombat, 10:00-kor térzene a Boldogságos Szűz Mária Mennybemenetel templom előtti kicsi téren az Akadémia utca elején, Mihalecz József barátunk által szervezett hagyományos magyar-szlovák nyelvű ünnepi ökumenikus istentisztelet előtt.
4. 2025.09.13. szombat, 15:00 körül egyórás (!) térzene a Szentháromság téri nagyszínpadon. Kérünk Benneteket, adományaitokkal támogassátok a bányász fúvós zenekar selmeci vonulásának költségeit, egyben legyetek részesei Ti is a magyar delegációban való vonulás felemelő érzésének!

Kérjük, támogatásokat az alábbi számlára utaljátok:

Szent Borbála Akadémiai Kör Egyesület

Számlaszám: 50800104-11086985

IBAN szám: HU03 5080 0104 1108 6985 0000 0000

Közlemény: Támogatás

„Ha Selmec hív, mi ott leszünk...”

Jó szerencsét!

Benke Tamás, elnök

Húsz éve népszerű – Bányász hagyományőrző tábor

A táborozók a csingeri Bányászati emlékparkban

Megismerték a bányászati hagyományokat, az ágazat múltját, a bányászok és családtagjai életét a Csingervölgyért Egyesület által szervezett táborban, amelyet július végén tartottak a csingeri közösségi házban. Az idén már huszadik alkalommal tartott táborban az idén első alkalommal foglalkoztak a környezettudatossággal, az egészséges életmóddal.

A húsz, 6 és 12 év közötti táborozó az első napot a városrész, annak bányászathoz kötődő emlékei megismerésével kezdte. A gyerekek közül többnek van a családjában egykori bányász, így sok mindent már ismertek. Tudták többek között azt, hogy mire használták a csillét, és hogyan világítottak lent a mélyben. A parkerdei kiránduláson növényeket gyűjtöttek. A felelős állattartásra nevelés céljából kutyás bemutatót néztek. A rendőrségi bemutató is számos élményt nyújtott. Az egyik elnökségi tag, *Áment Boglárka* középiskolás fia, Illés Péter izgalmas kísérleteket mutatott be. A többségében alsó tagozatos, vagyis fizikát és kémiát még nem tanuló diákok izgatottan figyelték azokat.

A Bányászati Múzeumban a tárlatvezetést követően kipróbálják azokat a gépeket, amelyekbe szabad volt beülni. A Bolgárkertbe látogattak, ahol *Kovács Tibor* gondnok beszélt az általa termelt gyógynövényekről, fogyasztásuk egészségre gyakorolt hatásáról, majd az azokból készített italokkal vendégelte meg a táborozókat. A kápolnát is felkeresték, majd meghallgatták a Bányász Himnusz harangjátékot. A kirándulás is része minden évben a programnak, az idén Szombathely volt az úticélok, a Kalandváros elnevezésű játszópark. A gyerekek mindennap sokat játszanak és sportolnak együtt. *Szabó – Madaras Szilvia* elnök kérdésünkre elmondta, hogy a gyerekek különböző iskolákban tanulnak, így fontosnak tartják, hogy az együtt töltött napok alatt kialakuljanak barátságok. A városban több, mint 20 éve bezárt az utolsó bánya, amikor a táborozó gyerekek születtek, már csak emlék volt. Az egyesület tagjai egyik célja, hogy a következő generációk is ismerjék meg azt a szakmát, amely megalapozta azt, hogy Ajka

a mai modern ipari várossá váljon. A felügyeletet az egyesület tagjai, valamint a helyi lakos gimnazista *Szabó László* látta el közösségi szolgálat keretében. (Forrás: Ajkai Szó Online, Fotó: Tisler)

Bosits András timföldet adagolt az oldaltüskés kádnál. Háttérben a kádbetörő gép (Fotó: a családtól) (Forrás: Ajkai Szó)

Ajkai ereklyék (Fotó: Ajkai Szó)

Energetikai B terv, hazai forrásokra alapozva

Vannak bőven tartalékaink

Eddig úgy tudtam, hogy az energiaellátás a tagországok nemzeti belügye. Ám a június 16-ai uniós híradások kapcsán, amelyek arról szóltak, hogy 2027 után már nem lehet orosz energiahordozókat behozni, úgy gondolom, megérett a helyzet arra, hogy bemutassam a szerintem megvalósítható B tervet, ami a mai határaink közt fellelhető és kitermelhető ásványkincseink használatán alapszik – mondta a Demokratának Livo László bányamérnök, geotermikus-szakmérnök, címzetes egyetemi docens.

– Ön azt állítja, hogy a jelenlegi, 80 százalék feletti importenergia-igényünk kevesebb mint 30 százalékra csökkenthető hazai források felhasználásával. Hogyan lenne mindez lehetséges?

– Bethlen Gábor szerint „nem mindig lehet megtenni, amit kell, de mindig meg kell tenni, amit lehet”. Jelenleg az energiahordozók 81,6 százalékát importáljuk. Az olaj ebből 32,3, a földgáz 30,8, az atomerőműhöz szükséges fűtőelem importja 18,1 százalékot tesz ki. Ezek azok az energiahordozók, amelyeknek a behozatalát Brüsszel 2027 után megtiltaná.

– Vétóztunk. Szlovákiával együtt.

– Igen, de eddig is azt láttuk, hogy az EU különböző kerülő utakon végül eléri a célját. Remélem, hogy nem ez fog történni, de érdemes legalább egy gondolat kísérlet erejéig felkészülni a lehető legrosszabbra is. Arról nem is beszélve, hogy az energiaimport-függőségünk és az államadósságunk között egyenes összefüggés van, vagyis az energiaimport növeli az államadósságot. Ezt is jelentősen csökkenteni lehetne, ha jobban támaszkodnánk a hazai forrásokra.

– **Miért kezdett el energetikával foglalkozni?**

– Két okból. Az egyik, hogy mindig is érdekelt, hogy miért nem működünk együtt a természettel, miért távolodunk el egyre jobban tőle, miközben sok más ország nem így tesz. A másik, hogy aztán geotermikus-szakmérnökként a helyére került a fizikatudásom is, ami kellett ahhoz, hogy komplexebb ismeretekre tegyek szert. Máig tanítok a Miskolci Egyetemen, és immár a 26. tanulmányt írom az Életünk az energia sorozatban.

– **Életünk az energia? Nem a levegő, az ivóvíz, vagy az élelmiszer?**

– Energia nélkül ma már tényleg nincs élet. Az energia felkerült az első helyre a legfontosabb életfeltételek közé az élelem és az ivóvíz mellé.

– **Azt látjuk, hogy az energetika a geopolitikai játszmák fő mozgatórugójává vált. Ennek mi az oka?**

– A föld lakosságának a 75 százaléka ma már városban lakik, és a városok 90 százaléka az északi féltekén található. Az a 2,4 milliárd földlakó, aki ma ellátja magát és másokat is élelmiszerrel, egyre fogy, mert a városok lélekszáma egyre nő. Ha megnézzük a földrajzi területviszonyokat, azt látjuk, hogy 150 millió négyzetkilométer a Föld szárazulatának a területe. Ennek mindössze a 3,5 százalékán található város. Csakhogy a városok energia nélkül nem tudnak működni. Ha nincs áram, nincs víz a vezetékekben, nincs fűtés, hűtés és így tovább, megáll az élet.

– **Ezt láttuk Spanyolországban. Mi a helyzet idehaza?**

– Magyarországot tekintve még rosszabb a kép. Mi ugyanis 82 százalékban import-energiahordozókból élünk. Hazánk 2021-ben fosszilis energiahordozókból és atomenergiából 85 százalékot fogyasztott, ám ennek a 82 százalékát külföldről szerezte be. Pedig a szénféleségeink és köztük elsősorban a lignitvagyonunk engedné, hogy akár száz százalékban is saját primer energiahordozóból fedezzük a villamosenergia-igényünket. Áramunk 30-40 százalékát mégis külföldről szerezzük be, hiszen 2011 óta nem építünk erőművet, csupán napelemparkokat. A közel 4000 milliárd forintot felemésztő, 8000 megawatt kapacitású beépítettnapelem-teljesítmény azonban csupán annyit tud termelni évente, mint egy 420 megawattos teljesítményű ligniterőművi blokk, ami mai áron körülbelül 600 milliárd forintba kerülne.

– **Szemben a naperőművekre fordított 4000 milliárddal?**

– Pontosan. A hazai lignittel működő erőművünk megawattóránként 40 eurós áron termeli a villamos energiát, folyamatosan, éjjel-nappal és egész évben. Jelen műszaki állapotában a lassan 55 éves kora ellenére 5,5 terawattóra lenne képes, ami az éves igényünk 12 százaléka. Ám az Európai Unió szén-dioxid-kvótája miatt ehhez hozzájön kétszer ennyi, tonnánként 80 euró, ami az önköltséget a háromszorosára emeli. Pedig lignitünk van elég. Olyannyira, hogy a ma ismert készletünk több mint ötmilliárd tonna. Megtermelhetnénk vele a mai éves áramszükségletünk felét akár 130 esztendőn keresztül. Mégsem használjuk, pedig az Európai Unió egyes tagállamai – Németország, Csehország, Szlovákia, Lengyelország, illetve Görögország megteszi: ezek a tagországok kértek és kaptak is deregulációt az uniótól.

– Itt állunk a salgótarjáni Bányamúzeum, az egykori József lejtős akna előtt. Bányamérnökként biztosan fáj a szíve a bezárt bányáink miatt.

– Hogyne, de igyekszem nem érzelmi alapon megközelíteni ezt a kérdést. Lényegesen fontosabb, hogy a világ energiaellátásának a 80 százalékát továbbra is a fosszilis primer energiahordozók adják, és ez minden ellenkező híreszteléssel szemben így van Európában is. 2022-ben a fosszilis- és az atomenergia-fogyasztás együttesen 81,3 százalék volt a kontinensen, míg a világ egésze ettől mindössze fél százalékkal fogyasztott többet.

– **Döbbenet. Közben egyfolytában a megújulókról regélnek.**

– A zöldátállást a fizika törvényei nem támogatják, erre volt bizonyíték a nyár elején a nagy kiterjedésű spanyol–portugál–francia áramkimaradás is.

– **Bekövetkezzhet nálunk is egy ilyen blackout?**

– Mi szerencsére nem a kontinens szélén fekszünk, ezért el tudjuk adni a felesleget a szivattyús-tározós erőművekkel rendelkező szomszédos országokba, de negatív áron, tehát fizetnünk kell érte, amikor pedig energiahiány lép fel a hálózaton, ugyanezt az energiát vásároljuk vissza, és ismét mi fizetünk!

– **Nem túl okos megoldás. Mi lenne az energiátárolás legjobb eszköze?**

– Szivattyús-tározós erőmű építése, ami több célt is szolgálna egyszerre: turisztikai, illetve öntözési célra is használható, mivel két jelentős szintkülönbséggel fekvő tóról vagy egy tóról és egy folyóról van szó. A szivattyús-tározós erőművek a víz helyzeti energiáját kihasználva tárolják az energiát, amikor pedig hiány lép fel, pótolják a hálózaton anélkül, hogy energia behozatalára kényszerülnénk.

– **Hogy állunk a geotermikus energia hasznosítása terén?**

– Hazai geotermikus-készletünk jelentős, 455 ezer petajoule, de nem mindenhol termelhető ki gazdaságosan. Primerenergia-felhasználásunk összesen 950 petajoule évente, amelyből a földhő reálisan évi 265 petajoule energiaigényt fedezhetne. Ezzel szemben a jelenleg kitermelt geotermikus energia mindössze évente 9,64 petajoule. Évszázadokra elegendő geotermikus energiával rendelkezünk tehát, és érthetetlen, hogy ahol lehet, miért nem használjuk.

– **Hogy néz ki tehát az ön által kiszámolt B terv, a hazai forrásokra támaszkodó energiamix?**

– Primerenergia-felhasználásunk 950 petajoule évente. Az atomenergiából, a lignitből, a vízerőművi, a szél- és napenergiából, valamint a hazai földgázból összesen évi 70,6 terawattóra nyerhető, ami évi 254 petajoule-nak felel meg. A 254 petajoule villany a saját uránércünket is igényli. Így a saját forrásból gyártott villanyunk 2030-ra a mai igényünk 1,6-szorosa lehetne. Ehhez jön a hőtermelés földhőből: évi 265 petajoule, valamint a saját kőolajunk: évi 125 petajoule, ami összesen 644 petajoule évente. Elméletileg tehát hazai forrásból fedezhető lenne az éves energiaigényünk kétharmada, és csak harminc százalékban szorulnánk behozatalra.

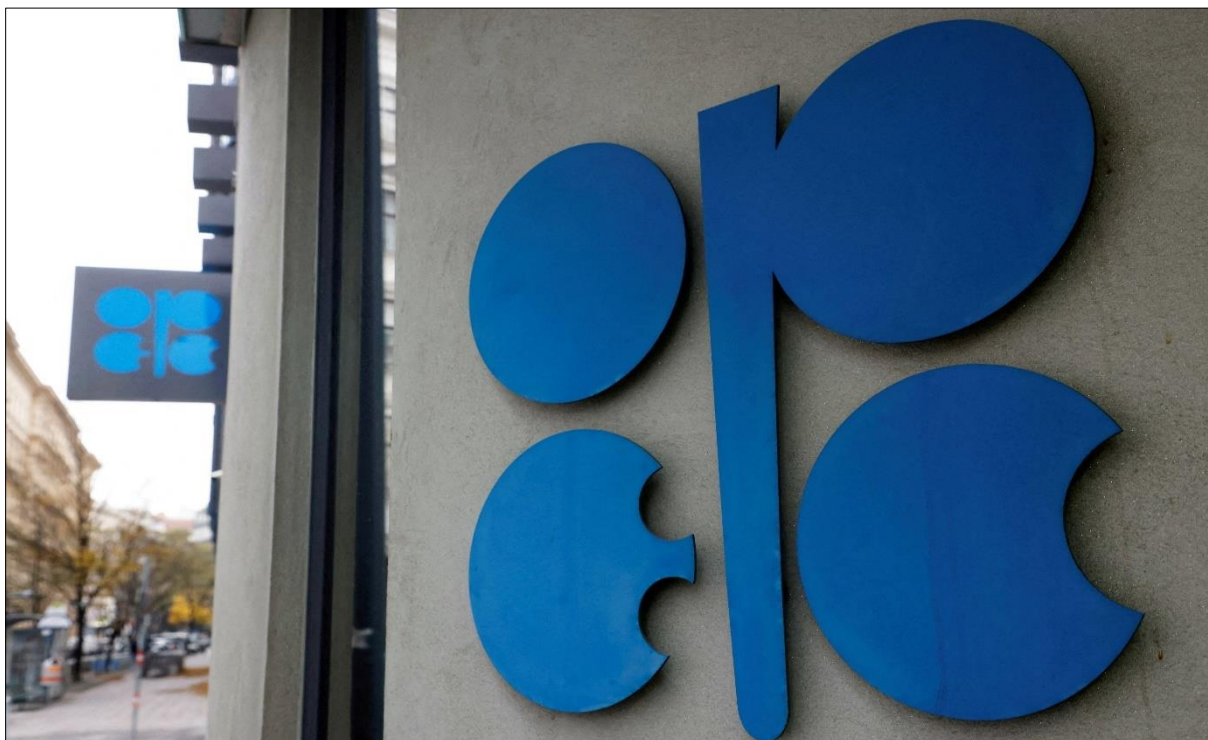

Forrás: Demokrata, 2025.07.17.

Hernádi Zsuzsa

Vermes Tibor (fotó)

Hírek az energetika világából

Az OPEC+ elvileg megállapodott egy újabb jelentős olajtermelés-növelésről
<https://www.reuters.com/business/energy/opec-agrees-principle-another-large-oil-output-hike-sources-say-2025-08-03/>

Túlélheti-e Európa energiahálózata a háborút, az időjárást és a kibertámadásokat?
<https://www.euronews.com/business/2025/07/29/can-europes-energy-grid-survive-war-weather-and-cyber-attacks>

A Google támogatja az óriási, szén-dioxid-meghajtású akkumulátort
<https://www.energylivenews.com/2025/08/01/google-backs-giant-co2-powered-battery/>

10 éves az Ethereum: kísérletezőből a Wall Street láthatatlan gerincévé vált
<https://www.cnbc.com/2025/08/02/ethereum-turns-10-from-scappy-experiment-to-wall-streets-invisible-backbone.html>

Románia 300 millió eurós támogatást készít elő geotermikus fűtésre és hűtésre
<https://balkangreenenergynews.com/romania-preparing-eur-300-million-in-subsidies-for-geothermal-heating-cooling/>

Hamarosan megkezdődnek a szeizmikus felmérések a geotermikus kutatáshoz Lódzban, Lengyelországban

<https://www.thinkgeoenergy.com/seismic-surveys-to-commence-soon-for-geothermal-exploration-in-lodz-poland/>

India fenntartja az orosz olajimportot Trump fenyegetései ellenére

https://energy.economictimes.indiatimes.com/news/oil-and-gas/india-defies-trump-continues-russian-oil-imports-amid-penalties-threat/123072337?utm_source=top_story&utm_medium=homepage

Miért teszi a szél- és napenergia a hálózatokat sebezhetőbbé az áramkimaradásokkal szemben?

https://www.wsj.com/video/series/pro-perfected/why-wind-and-solar-make-grids-more-vulnerable-to-blackouts/36798AC3-98C8-49D4-AA3A-1ECF2E089061?mod=energy-oil_videos_pos1

Miért bont pezsgőt 92 spanyol szélerőmű támogató?

<https://www.rechargenews.com/policy/why-the-backers-of-92-wind-farms-are-cracking-open-the-champagne/2-1-1852854?abtest=b>

A megújuló energiaforrások teszik ki az Egyesült Királyság villamosenergia-termelésének 50 százalékát

<https://renews.biz/102225/renewables-top-50-of-uk-electricity-in-2024/>

MISKOLCI
E G Y E T E M
UNIVERSITY OF MISKOLC

Pótfelvételi – Jelentkezési határidő augusztus 7.

A 2025-ös felsőoktatási pótfelvételi eljárás ismét lehetőséget kínál azok számára, akik az általános felvételin nem jutottak be egyetlen képzésre sem, vagy korábban nem is jelentkeztek.

A jelentkezési időszak rövid és szigorú feltételekhez kötött, ezért érdemes alaposan tájékozódni a határidőkről, a választható

szakokról és a ponthatárok kihirdetésének menetrendjéről. A pótfelvételi eljárás időszaka: 2025. július 30 – augusztus 7.

Csak azok jelentkezhetnek, akik nem adtak be jelentkezést az általános eljárásban, vagy jelentkeztek, de egyetlen szakra sem kerültek be.

Azok, akik például harmadik vagy negyedik helyen megjelölt szakjukra nem kerültek be, de nem szeretnék beiratkozni, nem vehetnek részt pótfelvételin – nekik a keresztféléves eljárás lehet a következő lehetőség.

A pótfeljelentkezés kizárólag a **felvi.hu** rendszerén keresztül lehetséges. Ez a hivatalos felület a felsőoktatási jelentkezésekhez.

A felvételi jelentkezést, illetve az ahhoz szükséges dokumentumokat szintén 2025. augusztus 7-ig kell feltölteni a felvi.hu e-felvételi rendszerén keresztül. A jelentkezés csak akkor válik véglegessé, ha azt a jelentkezők a DÁP-on vagy Ügyfélkapu+ -on keresztül hitelesítik!

Jelentkezési határidő és menetrend

A pótfelvételi eljárás időszaka: 2025. július 30 – augusztus 7.

A legtöbb intézményben, így a Miskolci Egyetemen is a jelentkezés július 30. és augusztus 7. között tart; kivételes esetekben néhány helyen augusztus 13., 20. vagy 21-ig is tartó határidő lehet.

A pontos időpontokat érdemes az érintett intézmények hivatalos oldalán ellenőrizni.

MISKOLCI
EGYETEM

MFK

TŰZVÉDELMI SZAKMÉRNÖK

SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

KÉPZÉS CÉLJA

Gyakorlati képességekkel rendelkező szakmérnökök képzése tűzvédelmi és iparbiztonsági tervező, ipari és szolgáltató cégek (versenyszféra) számára, továbbá a szakhatóság speciális területeire. A képzés további célja, hogy a hallgatók megszerezzék a témához kapcsolódó általános és szakmai ismereteket, melyre építve megismerhetik az integrált tűzvédelmi rendszerek felépítését, működésének feltételeit, használni tudják a rendelkezésükre álló számítógépes programokat, eljárásokat a magas szintű tűzvédelem kialakítása érdekében. A megszerzett ismeretek birtokában a végzett hallgatók képesek legyenek a tűzvédelmi tervezésre, az integrált tűzvédelmi rendszerek kiépítésére és működtetésére.

FELVÉTELI KÖVETELMÉNYEK

Legalább alapképzésben vagy főiskolai szintű képzésben szerzett építőmérnöki, építésmérnöki, gépészmérnöki, könnyűipari mérnöki, közlekedésmérnöki, ipari termék- és formatervező mérnöki, had- és biztonságtechnikai mérnöki oklevél. Más szakon szerzett mérnöki oklevelek esetén a felvétel - egyedi elbírálás szerint - vagy kritérium-feltétel nélkül, vagy meghatározott diszciplínákban előírt kredit megszerzésével történik.

SZEREZHETŐ VÉGZETTSÉG

Tűzvédelmi szakmérnök

KÉPZÉSI IDŐ

4 félév, levelező rendszerű

KÉPZÉSI DÍJ

170.000 Ft/félév

ÖSSZEGYŰJTENDŐ KREDITEK

120 kredit

INFORMÁCIÓ

Dr. Zákányi Balázs ■ balazs.zakanyi@uni-miskolc.hu ■ +36 70/322-9006

JELENTKEZÉS

Csanálosi Ádámné Éva ■ adamne.csanalosi@uni-miskolc.hu

JELENTKEZÉSI LAP

https://mfk.uni-miskolc.hu/szakiranyu-tovabbkepzes

KÉPZÉS CÉLJA

A képzés célja, hogy a hallgatók széles körű tudást szerezzenek a bányászati és ipari robbantástechnikai területen. A képzés során a hallgatók megismerik a robbantástechnika elméleti alapjait, és megtanulják a különböző robbantástechnikai eljárásokat. A szakmérnök képes lesz tervezni, irányítani és felügyelni a robbantási folyamatokat, valamint megfelelően kezelni a robbanóanyagokat és a robbantással járó környezeti hatásokat. A képzés fókuszában áll továbbá a környezetvédelmi szempontok figyelembevétele, a fenntartható robbantási megoldások és az új technológiák alkalmazása. A képzés által a hallgatók lehetőséget kapnak arra, hogy magasan képzett szakemberek legyenek, akik képesek innovatív és biztonságos megoldásokat találni a bányászati és ipari robbantástechnika terén.

FELVÉTELI KÖVETELMÉNYEK

Műszaki képzési területen alapképzési szakon vagy az osztatlan képzésben műszaki főiskolai szintű szakon szerzett mérnöki oklevél és bejegyzésmentes hatósági erkölcsi bizonyítvány. A továbbképzésben felvételi vizsga nincs.

SZEREZHETŐ VÉGZETTSÉG

Bányászati és ipari robbantástechnikai szakmérnök

KÉPZÉSI IDŐ

2 félév, levelező rendszerű

KÉPZÉSI DÍJ

450.000 Ft/fő/félév

ÖSSZEĞYÚJTENDÓ KREDITEK

60 kredit

INFORMÁCIÓ

Dr. Virág Zoltán ▪ zoltan.virag@uni-miskolc.hu ▪ +36 46/565-111 / 1808

JELENTKEZÉS

Veresné Hriczó Marietta ▪ marietta.veresne.hriczo@uni-miskolc.hu

JELENTKEZÉSI LAP

<https://mfk.uni-miskolc.hu/szakiranyu-tovabbkepzes>

TAROKK TANFOLYAM ŐSZEL A MISKOLCI EGYETEMEN

A tarokk speciális kártyajáték, se magyar se francia kártyák nem alkalmasak rá. Négy embert tud évtizedekre barátsággal összekötni.

Szeretnénk az összeadva több mint száz évnyi játéktudást a fiatal generációra örökíteni, egyúttal a néha-néha megfogyatkozó partikban fellépő játékoshiányt pótolni.

A fenti célok érdekében az őszi félévben a TEKH Szakkollégium keretében öt alkalmas rövidkurzust indítunk olyan hallgatóknak, oktatóknak, akik valamilyen okból tarokk tudással még nem rendelkeznek, de ki szeretnék próbálni, hogy milyen (aztán valószínűleg beleragadnak a következő ötven évre).

A rövidkurzus szeptember 23-án kezdődik, és kéthetenként, szintén keddi napokon október végéig tart.

A tarokkot pénzben játsszuk, egy forintos alapon egy 4-5 órás játékestén akár 100-200 forintot is nyerhet/veszíthet egy-egy játékos.

Ha a részletek érdekelnek, képet kaphatsz a játékról az alábbi antik, de alapos könyvből:

https://tarokk.hu/T_dokumentumok/TAROKK_or.pdf

És egy kis videóízelítő:

<https://www.youtube.com/watch?v=E5LloXpOEU4>

Akit a lehetőség érdekel, kérem, hogy regisztráljon be a rövidkurzusra az alábbi linken – a határidő augusztus 20.:

<https://forms.gle/fLwtNswFytf8wMJW9>

A jelentkezőket keresni fogjuk a részletekkel. A létszám erősen korlátozott, tekintve, hogy egy-egy asztalhoz 4 játékos ülhet, aki korábban jelentkezik, nagyobb valószínűséggel kerül az első szerencsések körébe.

Földessy Klára, Markó Ágnes, Bucsi Szabó László, Németh Norbert, Markó István, Földessy János

Indul a bAlekhét Gólyatáborba invitálnak

Morvai Tibor levelezési listáján olvastuk:

Kedves Listatársaim!

Köszönettel továbbítom listatársunk – Gyenes Iván – levelét:

Tisztelt Tanár Úr!

Szeretném küldeni a kedves Listatársaknak, amennyiben megjelenhet, az idei bányász bAlekhét jelentkezési felhívását. Akinek releváns, kérem küldje tovább az illetékesnek!

És a felhívás:

Kedves leendő elsőévesek!

Hamarosan elérkezik az az élmény, amiről egész egyetemi életed során mesélni fogsz. Ez pedig nem más, mint a bAlekhét, vagyis a hagyományos gólyatáborunk.

Ha szeretnél:

- megismerkedni a kar hallgatóival és leendő csoporttársaiddal,
- részt venni kihívásokkal teli és szórakoztató programokon,
- felfedezni az Egyetemváros ikonikus helyszíneit – és ott lenni az év legemlékezetesebb buliján...

Jelentkezz még ma!

Időpont: 2025. augusztus 23–27.

Helyszín: Miskolci Egyetem

Jelentkezés: <https://fb.me/e/6yR2tYELn>

Ne maradj le, mi már nagyon várunk!

A nyár további részére pedig: Jó szerencsét!

(M.T.)

2025 Kohász bALEK7

Jó Szerencsét!

Legyen Fényes Sikere a Kohásznak!

Az idei évben is megrendezésre kerül a Miskolci Egyetem Anyag- és Vegyészmérnöki Karának gólyatábora, vagy ahogyan mi egyetemisták hívjuk a bALEK7.

A rendezvény minőségi lebonyolításában rengeteg segítségre van szükségünk, így az Önök segítségét is kérni szeretnénk 1000 Ft-os támogatói jegy vásárlásával. A jegyekből befolyt összeg az elsőéveseink első felejthetetlen egyetemi hetét teszi még csodásabbá.

Amennyiben szeretne segíteni egy felejthetetlen hetet létrehozni elsőéveseink számára az alábbi módon teheti meg utalással:

Kedvezményezett neve: Műszaki Értelmiségért és az Alkalmazott Kutatásért Alapítvány

Számlaszám: 12036000-01059481-00100001

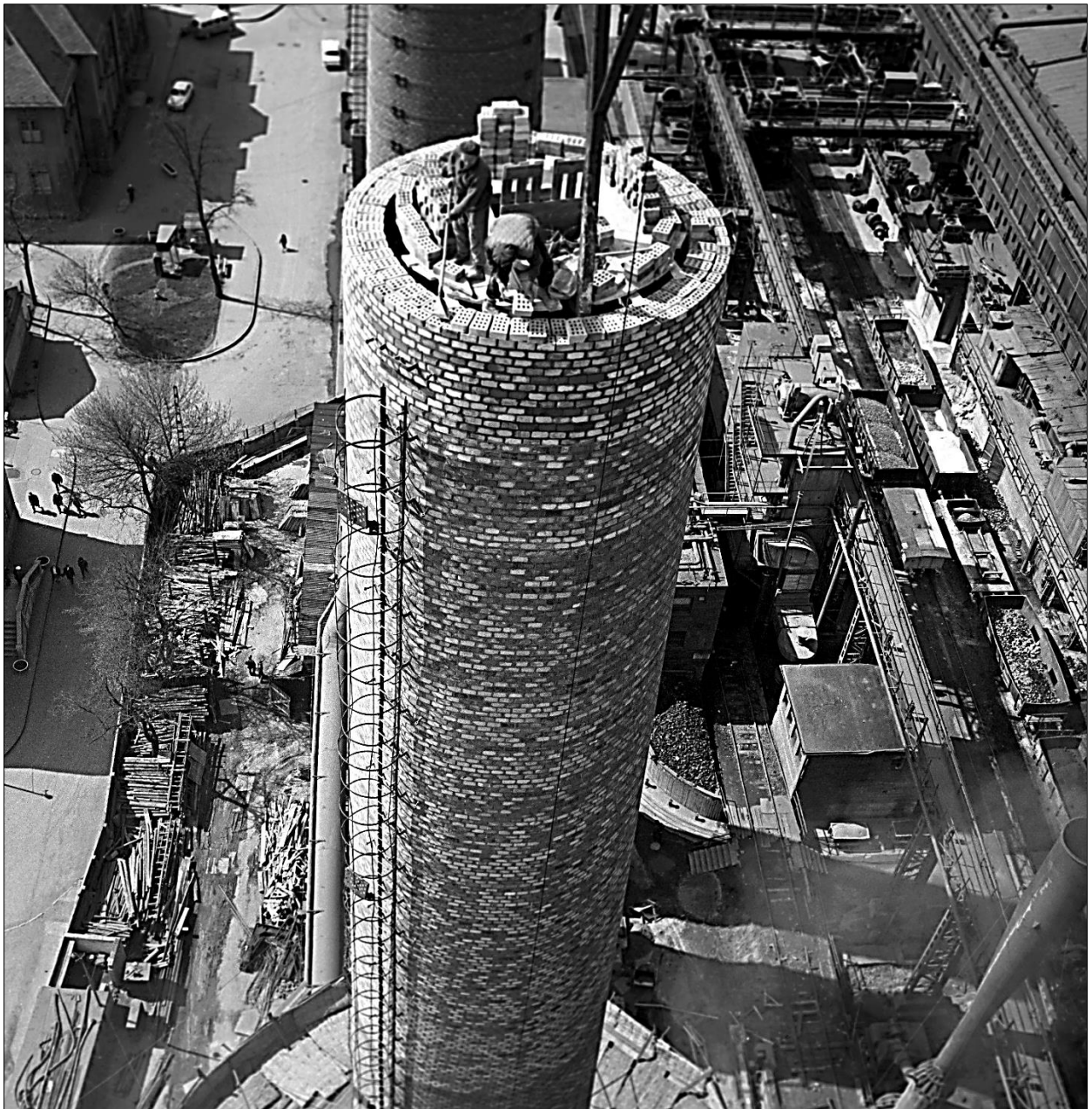
Megjegyzés: Kohász b7, Támogatói jegy, NÉV

Támogatását köszönjük az Anyag- és Vegyészmérnöki Kar
2025/2026-os Valéta Bizottsága és Hallgatói Önkormányzata
nevében!

A kép emlék. Emlékkép – Az Ózdi Kohászati Üzemek új kéményei

Ózd, [1968. április 12.](#) Kőművesek dolgoznak az Ózdi Kohászati Üzemek acélművének egyik gyárkéményén, mely a nyolc új kémény közül az utolsó. Az Ózdi Kohászati Üzemek (ÓKÜ) a hazai vaskohászat egyik bázisa. Ózd az 1970-es évek elején az ország legnagyobb nyersvastermelő kapacitásával rendelkezett. A rendszerváltást követően több sikertelen privatizálás után a gyár egy részét lebontották és szinte minden tevékenysége megszűnt.

Készítette: [Mizerák István](#), Tulajdonos: MTI/MTVA

MÚZEUM, TELJES BIZONYTALANSÁGBAN

INDEX, 2025.08.03.

Ötven év működés után 2019-ben zárt be Buda egy különleges atmoszférájú múzeuma, a Ganz Ábrahám Öntödei Gyűjtemény. Akkor hamar felcsillant a remény a felújításra, mára azonban mindez szertefoszlott. Bán Dávid írása egy újabb „ideiglenesen” bezárt múzeumról.

„*Vegetál, bezárt, költözik*” – sommás, de sajnos találó címmel jelent meg július közepén Mélyi József publicisztikája a *Magyar Narancs* hasábjain, amelyben jól összegzi a hazai múzeumügy elmúlt bő másfél évtizedének történéseit, pontosabban a legtöbb esetben a történések hiányát. Ebben leginkább az intézményrendszerek átalakulását és a szakmai küzdelmeket foglalja össze, de ő is több ponton kitér a beígért, majd a legtöbb esetben elmaradt építészeti fejlesztésekre, felújításokra. A korábban meghirdetett nagyívű terveknek vannak persze nyertesei – mint például a Néprajzi Múzeum, vagy az Országos Múzeumi Restaurálási és Raktározási Központ és a benne helyet kapott KEMKI, Közép-Európai Művészettörténeti Kutatóintézet –, de egyre többen kerülnek a vesztes oldalra.

JELENLLEG HAT, ORSZÁGOS JELENTŐSÉGGEL ÉS HATÓKÖRREL BÍRÓ, A FŐVÁROSBAN TALÁLHATÓ NAGY MÚZEUM HELYZETE VAN TELJES BIZONYTALANSÁGBAN.

A Természettudományi Múzeumot egyre jobban kiszorítja a Közszolgálati Egyetem, a Hadtörténeti Múzeumnak alig néhány hónap leforgása alatt kellett csomagolnia és elhagynia a budavári székhelyét, hogy átadja a helyét a Honvédelmi Minisztériumnak. Az Iparművészeti

Múzeum világszínvonalú gyűjteménye 2017 óta porosodik raktárakban bedobozolva, amelyhez a kutatók is csak nagy nehézségek árán férhetnek hozzá – a múzeumnak otthont adó Lechner-féle pompás épület felújításának – pontosabban fel nem újításának – kálváriájáról nemrég sorozatunkban is írtunk.

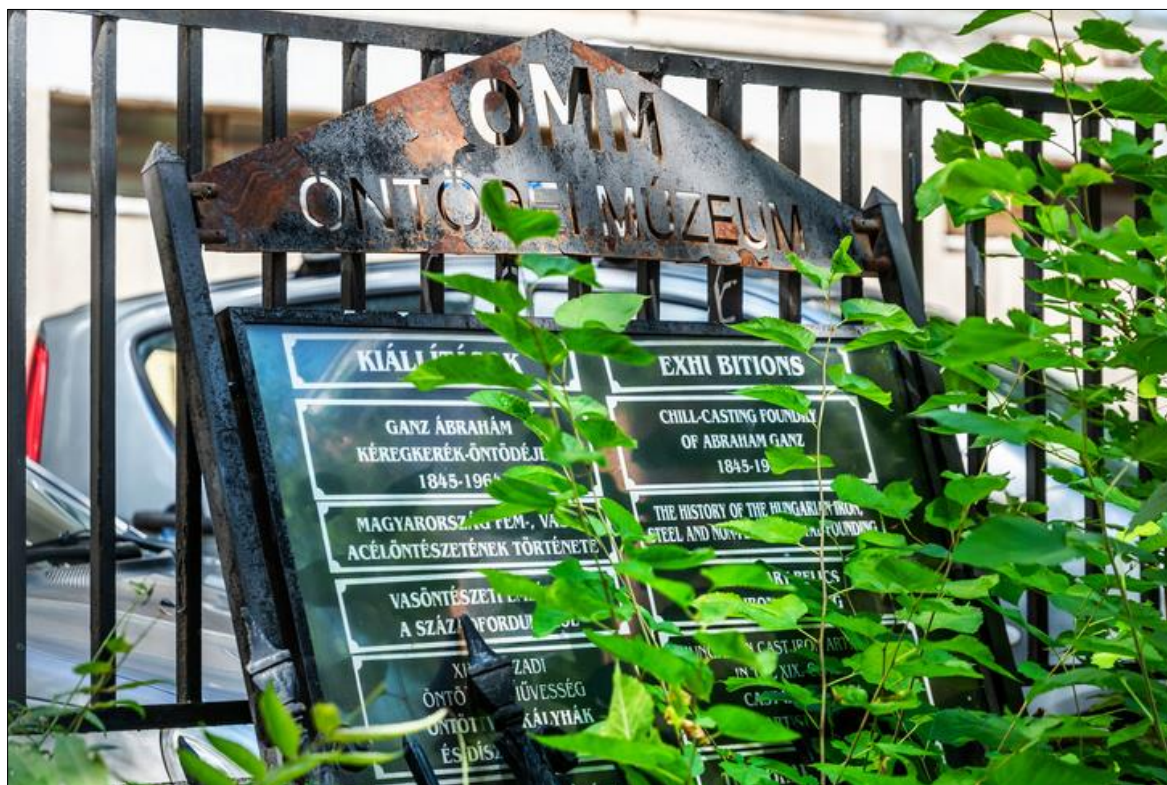
A Ganz Ábrahám Öntödei Gyűjtemény épülete ma. Fotó: Gulyás Attila

A Szépművészeti Múzeumba (vissza)olvasztott Magyar Nemzeti Galéria budavári épületének egyik szárnyát a tavasz folyamán látványosan ledózerolták, miközben a Liget Projekt „záróköveként” megálmodott Új Nemzeti Galéria megépítésére egyértelműen nincs pénz. A 2015 óta húzódó projekt alapkövét idén szerették volna letenni, de januárban kiderült, hogy a beruházás nem szerepel az állami költségvetésben. Noha a pénzhiány egyre érezhetőbb, a teljes múzeumi terület küzd a napi működést is nehezítő alulfinanszírozottsággal, idén mégis új ötletként merült fel a Mezőgazdasági Múzeum Gödöllőre költöztetése, ami némiképp ellene megy a Városliget múzeumi negyed koncepciójának is. A Közlekedési Múzeum bezárásáról, látványos megújulási tervének felíveléséről, majd csúfos bukásáról és az azóta zajló méltatlan ötletbörzével sokat foglalkoztunk az Építészfórumon.

A Közlekedési Múzeum sorsát kísérő, főleg politikai indíttatású csörték árnyékában azonban csendes hanyatlásnak indultak azok a tagintézmények is, amelyek a múzeum központi helyének zárvatartása idején hangsúlyosabb szerepet kellett volna, hogy kapjanak. A Közlekedési Múzeum és az Országos Műszaki Múzeum 2009-es összevonása azzal a szándékkal történt, hogy a magyar ipari és műszaki örökség jól összekapcsolódva, közös koncepció mentén megújulva jusson el minél nagyobb közönséghez. Maga a Közlekedési Múzeum korábban az ország egyik leglátogatottabb, a gyerekek körben is nagyon népszerű intézmény volt, de emellett a Műszaki Múzeum is számos olyan kincset rejtett gyűjteményeiben, amelyek jól interpretálva szintén nagyobb közönséget – köztük számos fiatal és gyereket – tudnának megszólítani.

Mindig népszerűek

Hiszen világszerte számos példa mutatja, hogy a megfelelő kiállítású műszaki gyűjtemények mindig népszerűek, azokkal jól meg lehet szólítani és múzeumba csábítani a fiatalabb vagy a képzőművészetre kevésbé fogékony közönséget is (láthatjuk ezt akár Prágában, Bécsben, Münchenben, Manchesterben, Washingtonban, de a sor nagyon hosszan folytatható lenne).

A Ganz Ábrahám Öntödei Gyűjtemény épülete ma. Fotó: Gulyás Attila

A létrejött Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum útjának kijelölése döcögve ugyan, de elindult. Az események akkor gyorsultak fel, amikor 2017-ben egy kormányrendelet döntött a múzeum új központjának helyszínéről, a korábban bezárt Északi Járműjavító dízelcsarnokában, a Kőbányai úton. A koncepció később egy jelentősebb kulturális tengely megteremtésének megalapozásával és egy dedikált vasúti megállóhely létesítésével is kiegészült. Az amerikai Diller Scofidio + Renfro (DS+R) iroda vezetésével és számos hazai közreműködővel elindult a tervezés, valamint az állandó kiállítás előkészítése, majd lényegében a kivitelezés megkezdésekor – ahogy arról többször is részletesen írtunk – leállították a folyamatot.

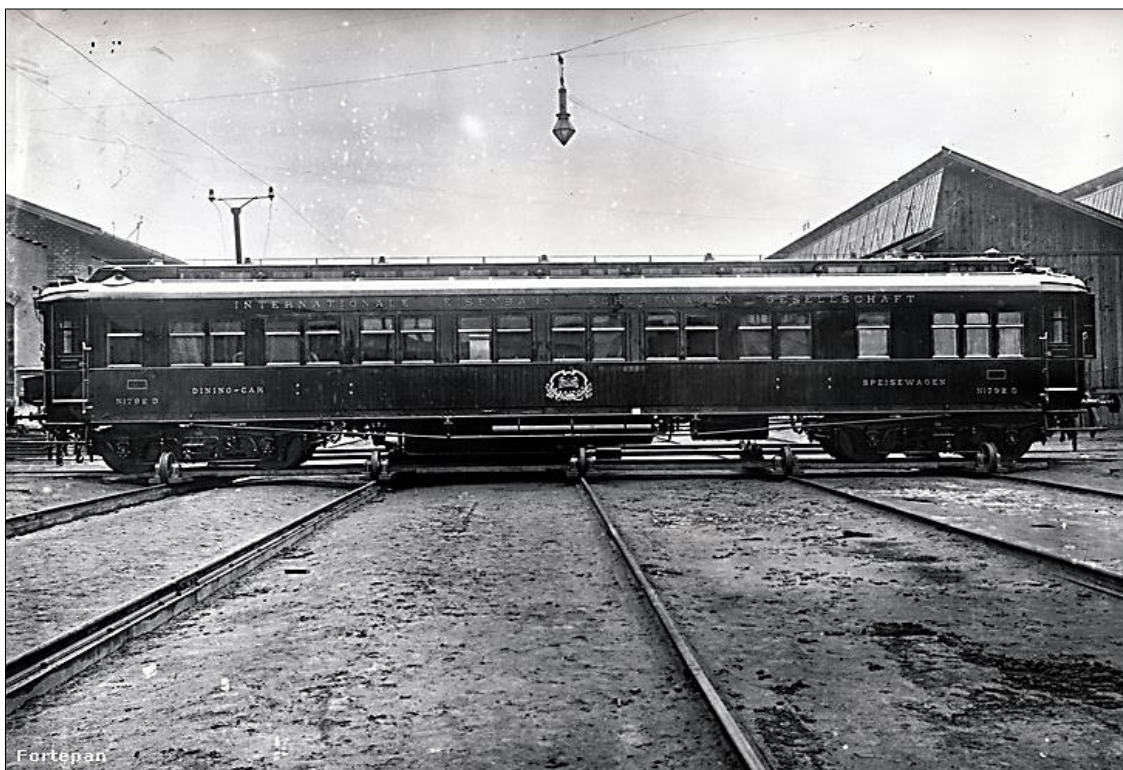
A nagyszabású múzeumfejlesztési elképzelés mellett azonban elindult az egyes tagintézmények szerepének újragondolása, esetleges felújítása, és tervek születtek új helyszínek létesítésére is – a Kelenföldi vasútállomás romos épülete is ennek kapcsán menekülhetett volna meg.

A legfontosabb ipari örökség

A múzeum kötelékébe tartozó Ganz Ábrahám Öntödei Gyűjtemény – az ország egyik legfontosabb ipari öröksége – csendesen húzódik meg a budai Duna-part közelében, a Bem József utcában, a köré magasodó bérházak árnyékában. Közel 170 éves épülete felett azonban műszakilag eljárt az idő és felújításra szorul, amire az évtized elején úgy tűnt, minden lehetőség

megvolt. Közép-Európa első öntészeti múzeuma 1969-ben ugyanis a Ganz Ábrahám-féle keréköntőde helyén nyílt meg, ahol korábban bő egy évszázadon keresztül zajlott az ipari munka.

A svájci születésű Ganz Ábrahám 1841-ben érkezett Magyarországra, s útközben megismerte

A Ganz gyár udvara. A tolópadon a Nemzetközi Hálókocsi Társaság (C.I.W.L.) részére gyártott N 1792 D számú étkezőkocsi. Fotó: Villányi György / FORTEPAN

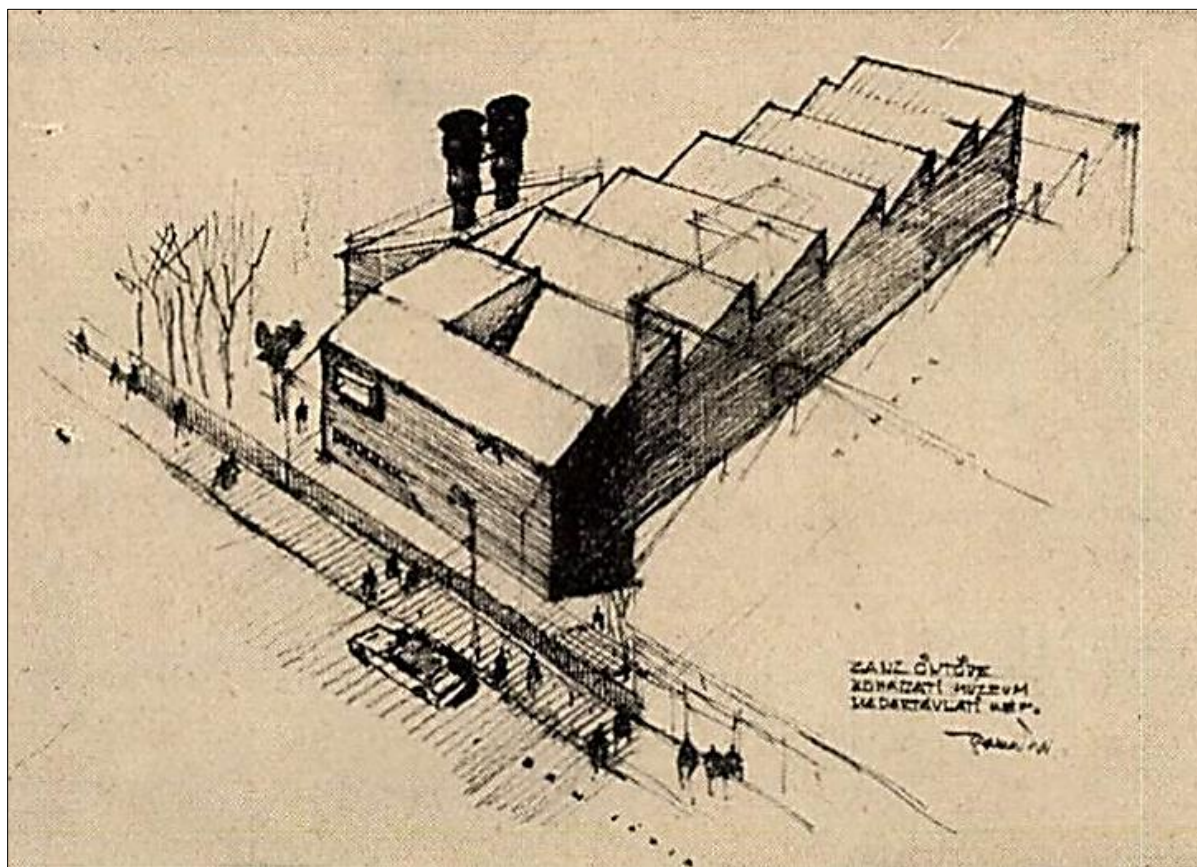
a vasöntés jelentőségét. Eleinte a József Hengermalomban dolgozott öntőmesterként, majd nyugat-európai tapasztalatait hasznosítva önállósult. 1845-ban alapított gyárat Budán, elsőként hét alkalmazottal, pár hónappal később már 22 fővel. A gyár ekkor főleg csatorna- és vízvezetékcsöveket, vaskályhákat öntött a budaiak számára, de beszállított az épülő Lánchídhöz is.

A SZABADSÁGHARC IDEJÉN EGYRE BŐVÜLŐ MŰHELYE ÁGYÚÖNTÉSSEL FOGLALKOZOTT – EZÉRT ANNAK BUKÁSA UTÁN GANZT EGY IDŐRE LE IS TARTÓZTATTÁK –, MAJD AZ OSZTRÁK NAGYIPARI ÁRUK MEGJELENÉSE MIATT KOMOLY GONDOKKAL KELLETT MEGKÜZDENIE.

Néhány kevésbé sikeres üzleti kitérő után a fellendülő vasútépítésben talált rá a lehetőségekre, s ezáltal sikerült cégét a ma is ismert márkanévvé felemelnie.

Felismerte, hogy az addig használatban levő küllős vasúti kerekek drágák voltak és könnyen meghibásodtak, ezért ő egy 1812-ben felfedezett technikát tökéletesítve kéregöntésű vasúti kerekek gyártásába kezdett, amely eljárást 1855-ben szabadalmaztatta. Ekkor, 1858-1862 között építette fel budai öntödéjét, amely már kifejezetten a vasúti megrendelések kiszolgálására szakosodott, és adta el vasúti termékeit egész Európa szerte. Az üzem vezetését 1867-es halála után Mechwart András mérnök vette át, aki elindította a Ganz vállalat kiépülését. A mai Bem József utcai üzemben egészen 1964-ig folyt a kéregöntésű vasúti kerekek gyártása a Ganz Ábrahám-féle szabadalom és technológia szerint. Amikor az üzem bezárt, környezete

már lényegesen megváltozott, a Víziváros modern bérház-negyed lett, az egykoron jelentős méretű üzemet immár többemeletes házak vették körbe.

A Ganz Törzsgyár öntődéje 1964 májusában. Fotó: Bányászati és Kohászati Lapok, 1969

Ganz-MÁVAG Mozdony-, Vagon- és Gépgyár, üzemcsarnok, vasúti járművek gyártása. 1980. Fotó: FORTEPAN / Magyar rendőr

Ugyanakkor az 1950-es évek elejétől kezdve egyre többet kezdtek beszélni a műszaki múzeumok kérdéséről. Elsőként 1960-ban nyílt meg a Központi Kohászati Múzeum Diósgyőrben, de ezzel egy időben már többeket foglalkoztatott egy hasonló tematikájú öntödei bemutatóhely létesítésének gondolata is:

„Az öntészet a hazai iparágak között egyike a legősibbnek, hiszen az ásatási leletek is bizonyítják, hogy már a bronzkorban is foglalkoztak öntéssel ezen a területen. (...) A XX. század emberei hozzászórtak ahhoz, hogy amikor elfogódottan állnak korunk nagy műszaki alkotásai előtt, csak a gépet, vagy az építményt, illetve mechanikáját, vagy statikáját szemlélik. Ezekben a gigantikus művekben a gépészek tervező és alkotó szellemét látják, nem veszik észre az öntőknek ezekhez az alkotásokhoz való alapvető hozzájárulását, akiknek művészete és alkotóereje tette lehetővé ezek létrejöttét. Múzeumunkban, végső soron erre akarjuk a nagyközönség figyelmét felhívni, érzékelteni az öntő nélkülözhetetlen alkotó munkáját.” (Bányászati és Kohászati Lapok - Öntöde, 1969)

Az öntöde 1964-es bezárása után a Műszaki Múzeum és a Kohászati Történeti Bizottság kezdeményezte az értékes területen levő, akkor 120 éves öntödei épület megtartását, műszaki emlékként való megmentését. A Lenin Kohászati Művek alá tartozó Központi Kohászati Múzeum megállapodott a főváros vezetésével az épület múzeumi hasznosításáról, az újonnan alapított Öntödei Múzeum ezért eleinte a diósgyőri intézmény tagozata lett.

A Ganz Ábrahám Öntödei Gyűjtemény épülete ma. Fotó: Gulyás Attila

Egy évvel később, a műemléki hatóságok felügyelete alatt elindult a gyárépület nagy részének lebontása, ezáltal a Ganz-féle öntöde megszabadítása az idővel rárakódott rétegektől, toldalékoktól. A megtisztított épület múzeummá való átalakításához Pfannl Egon (BUVÁTI) készített tanulmányterveket, amelyeket 1966-ban hagytak jóvá, és indult meg a kivitelezés.

Öntő napok

A munkálatokat a Kohó- és Gépipari Minisztérium Építőipari Vállalata végezte és az eredeti elképzelések szerint már 1967-ben elkészültek volna, de a befejezésre végül többszöri határidő-módosítás után csak 1969 májusában került sor. Ekkor, az 5. Öntő Napok keretében nyílt meg a múzeum kapuja úgy, hogy közben a kiállítás berendezését költségvetés híján vállalati- és magánadományokból, valamint tárgyak felajánlásából tudták csak megoldani. A megnyitás idejére az öntőde épülete ipari műemléki védeltséget kapott, Budán elsőként.

Ekkor azonban átfogó felújítás nem történt, majd ezt később sem végezte el az üzemeltető Lenin Kohászati Művek, ezért

A KÜLÖNLEGES ATMOSZFÉRÁJÚ ÉPÜLET ÁLLAGA AZ EZREDFORDULÓ UTÁN MÁR ÉREZHETŐEN ROMLOTT,

ez főleg a különösen értékes fa rácsostartó (ún. Howe-rendszerű) fedélszéken volt érezhető. Ugyan 2009-ben Rainer Péter és Maczkó Erzsébet vezetésével elkészült a homlokzat felújítása és újraszínezése, de az épületet a megromlott műszaki állapota miatt a múzeum fennállásának 50. évében, 2019-ben kénytelenek voltak bezárni a látogatók előtt.

A megújítás tervei 2021-ben. Fotó: Vitézy Dávid / Facebook

Egy évvel később, az ekkor már a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum kötelékébe tartozó Ganz Ábrahám Öntődei Gyűjtemény felújítására az Emberi Erőforrások Minisztériuma biztosította a kellő anyagi forrást, majd 2021-ben fogadták el a CÉH Rt. által készített terveket. Ahogy az akkori közlemények és a múzeum honlapja is beszámolt róla, „a felújítás során mintegy 1000 m²-es, a 21. századi igényeknek és korszerű műtárgyvédelmi szempontoknak megfelelő kiállító- és rendezvénytér jön létre, és új konferencia térrel egészül ki. Az épület egyedi fa rácsostartó tetőszerkezete is teljes egészében újra épül, épületgépészeti és épületenergetikai korszerűsítést kap.” A felújítás részét képezte volna a múzeumkert újragondolása, amely alkalmas lenne szabadtéri bemutatókra és múzeumpedagógiai foglalkozásokra, ugyanakkor egyfajta városi találkozóhelyet is létrehoztak volna a nagyközönség számára. A munkák befejezését és az újra nyitást 2023 tavaszára tervezték.

„Az ipari örökség megőrzése és bemutatása újfajta turisztikai élmények kialakításában és új célcsoportok megszólításában ráadásul ma a kulturális turizmus és a múzeumi élménykínálat megteremtésének egyik viszonylag új eleme. Az ipari örökségmenedzsment népszerű téma az ipari forradalom és iparosodás olyan sikeres országaiban, mint például Nagy-Britannia vagy Németország, ahol kortárs turisztikai, múzeumi projektek futnak ebben a témában. Az iparosodás és a közlekedés fejlődése a vele együtt járó jelentős társadalmi, gazdasági változásokkal – különösen ma, az Ipar 4.0., a negyedik ipari forradalom küszöbén – kiemelten fontos társadalmi ügy, amelynek megfelelő interpretációja a technika fejlődése mellett képes bemutatni a modern társadalmak kialakulását, a közösségek és egyének innovációra való képességét, környezetünk és mindennapi életünk változásait. A témának nem utolsósorban jelentős identitásformáló szerepe van. Nem véletlen, hogy a kulturális örökség európai évében az ipari örökség, mint az európaiság és a nemzeti értékek egyik kulcsfontosságú eleme, kiemelt szerepet kap.”

A Ganz Ábrahám Öntödei Gyűjtemény épülete ma. Fotó: Gulyás Attila

Így írt Vitézy Dávid és Zsigmond Gábor a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum akkori főigazgatója és helyettese a megújuló Északi Járműjavító kapcsán, de mindez érvényes a Ganz-féle öntödeépületre is.

Elapadó források, Covid, gazdasági nehézségek

Minden készen állt a felújítás megkezdéséhez, de a források azonban mégis elapadtak, majd mindezt tetézte a Covid-járvány és az azt követő gazdasági, pénzügyi nehézségek, ezáltal a felújítás hamar elakadt, ma már látszik, hosszú időre. Úgy tűnik, hogy a 2009-ben összekapcsolt két múzeum, amelynek teljes integrációját a kőbányai központ létrejöttével szerették volna beteljesíteni, mostanra szinte minden elemével és tagintézményével együtt vált a politika csatározások és a gazdasági nehézségek áldozatává. Az öntödei gyűjtemény mellett a Lánchíd pesti hídfőjénél kikötött Kossuth Múzeumhajó is jobb sorsára vár, és az Északi Járműjavítóból is kikoptak az időszaki kiállítások.

A bezárt múzeumok pedig mind óriási veszteségek, mert az egyik oldalon kiemelkedő fontosságú gyűjtemények kallódnak különböző, műtárgyak tárolására jobban vagy kevésbé alkalmas raktárakban, kutatásuk pedig komoly nehézségekbe ütközik. A másik oldalon pedig ott vannak a látogatók, akiknek jó ideje lehetőségük sincs rá, hogy megtekintsenek egy-egy fontos gyűjteményt.

A Ganz Ábrahám Öntödei Gyűjtemény épülete ma. Fotó: Gulyás Attila

Bezárása előtt a Közlekedési Múzeum volt az egyik leglátogatottabb és a gyerekek által is frekvenciált múzeum, amely a saját vonzerején túl sokaknak egyfajta belépőként szolgált a múzeumok világába. Mára kezd felnőni egy generáció, amely számára ismeretlenek az Iparművészeti, vagy a Közlekedési Múzeum kincsei, de a honvédelmet oly hangzatosan zászlajára tűző ország gyermekei számára is egy jó ideig elérhetetlen lesz a hadtörténetet bemutató átfogó tárlat. Ha fontos gyűjtemények ilyen hosszú időre zárva maradnak, azok a közvélemény számára lassan feledésbe merülnek, ami nemcsak a kulturális szektor, hanem a jövő nemzedékek számára is hatalmas veszteség.

Bán Dávid

Források:

Bányászati és Kohászati Lapok - Öntöde, 1969. (20. évfolyam, 5. szám)

Bányászati és Kohászati Lapok - Kohászat, 2019 (152. évfolyam, 5-6. szám)

Lengyelné Kiss Katalin: Újra él az Öntödei Múzeum. In: Magyar Múzeumok, 2003. 3. szám (Vol. 9.) Mechwart és a Ganz-gyár fejlődése. In: Öntödei Füzetek 8., Bp., 2001

Vitézy Dávid – Zsigmond Gábor: Új Közlekedési Múzeum – Az ipari örökség megőrzése. In: Múzeumcafé 66.

<https://kozlekedesimuzeum.hu/hu/hirek/megkaptak-az-engedelyeket-a-ganz-abraham-ontodei-gyujtemeny-modernizalasanak-tervei>

A szerző az Építészfórum munkatársa.

Ez is a magyar szénhidrogén-bányászat öröksége

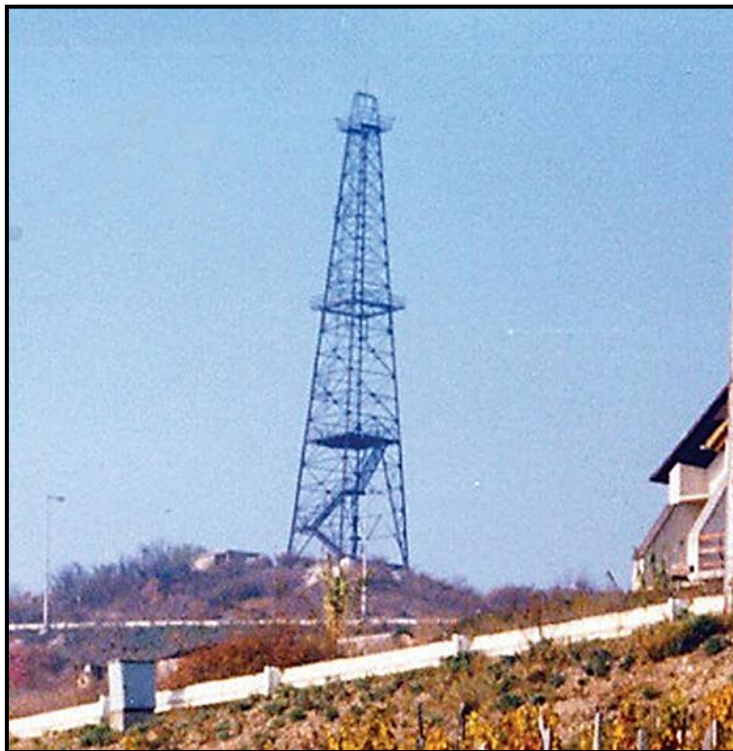
Bevezetés

A magyar szénhidrogén-bányászatban a fúróberendezéseknél használt fúrótorony csaknem az 1960-as évek közepéig csonkagúla alakú, rácsos szerkezetű, négy betonprizmán álló, 43 méter magas, szétszedhető acélszerkezet volt. Az országba eredetileg 1934-ben mindössze egy Lee C. Moore gyártmányú, 41,5 méter magas, megközelítően 1500 kN (150 tonna) teherbírású, SLC típusú amerikai (USA) fúrótornyot hoztak be. A hazai gépipar és a szénhidrogén-bányászat eredményes együttműködését jelezte a fúrótorony gyártás meghonosítása. A budapesti Magyar Királyi Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak (röviden MÁVAG) 1938-ban készítette az első fúrótornyot, amelyet a Nemzetközi Vásáron fel is állított. A 2. világháború alatt beérkezett andráskereszt merevítésű német fúrótoronyokat – szerelési nehézségek miatt – nem kedvelték meg a toronyszerelők. A későbbi évtizedekben is csaknem minden fúrótorony országunkban készült, a jól átgondolt fúrési technológia és a külföldről behozott minták alapján. Csonkagúla alakú, szétszedhető fúrótoronyokat gyártott évtizedeken át a MÁVAG és a Kiskunfélegyházi Könnyű Vasszerkezetek Gyára. Kútjavítási célból jó két évtizeden át gyártottak az Amerikai Petroleum Intézet (American Petroleum Institute = API) szabványa szerinti, rácsos-tartós szerkezetű, 28 méter magas, csonkagúla formájú tornyokat is. Az 1960-as évektől beszerzésre került önjáró, saját árboccal ellátott lyukbefejező és kútjavító berendezések feleslegessé tették a fúrótornyok helyben tartását a fúrólyuk lemélyítése után. Emellett a magasban végzett toronyszerelési munka veszélyessége és a régi fúrótornyok teherbíró képességének elégtelensége a földön összeszerelhető, nagyobb teherbírású fúróárbocok alkalmazásához vezetett. A magyar fúrési szakemberek választása azért esett a Trauzl cég (nyugatnémet) árbocára – a magyar fúrési zsargonban lepkének nevezett szerkezetre –, mert ez volt akkor az első olyan, földön összeszerelhető árboc típus, amely a fúróberendezéstől függetlenül előre volt felszerelhető. A Trauzl BM árboc típus gyártásjogát az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt (OKGT) az 1960-as években megvásárolta. A Dunántúli Kőolajipari Gépgyár (DKG) Kanizsa-200 és Kanizsa-300 típusnév megjelöléssel gyártotta az árbocokat. Az új fúróárbocok függetlenített szerelhetősége folytán megteremtődött a fúrótorony előre összeszerelésének gyakorlata az új fúrési telephelyen. Ezzel a régi, csonkagúla alakú, szétszedhető fúrótornyok feleslegessé váltak és leselejteztek azokat. Egy részüket megsemmisítették, másrészt viszont szétszerelt állapotban visszakerült Nagykanizsára, a DKG-ba.

Bence-hegyi Vörösmarty-kilátó, Velence

Az 1960-as években kezdődött a Velencei-tó környékének turisztikai felfuttatása, ennek jegyében szerettek volna egy kilátót építeni a 210 méter magas Bence-hegyre. Ezért Gonda István, az akkori Székesfehérvári Járási Tanács elnöke, jó politikai kapcsolatai révén ingyen megszerzett egy fúrótornyot Nagykanizsáról. A szétszerelt fúrótornyot a honvédség segítségével szállították Velencére. A régi szénhidrogénbányász toronyszerelők térítésmentesen felszerelték a fúrótornyot a Velencei-tó fölé magasodó Bence-hegyen, amelynek felavatására 1965. november 7-én került sor, Vörösmarty kilátónak nevezték el. A mai szemlélődő talán könnyedén megállapítja, hogy a fúrótorony nem is illett a tájképbe, de ha megkérdezik bármelyik régi velencei lakost, mindenkinek van egy kedves története a kilátóval kapcsolatban. A furcsa építményt a helybeliek és a tónál üdülők is gyorsan megszerették. Az itt üdülőknél kedvenc kirándulóprogramja volt, már messziről látni lehetett az utakról, iránytűje

volt sok vitorlázónak, horgásznak és két helyi egyesület is használta jelvényében a sziluettjét. Csodálatos volt a panoráma odafentről (jó időben még a budapesti augusztus 20-i tűzijáték is látszódott), pedig a fából készült kilátósíntet nem is a 43 méter magas torony legtetején, hanem annak alsó egyharmadán alakították ki (ez falépcsőkön volt elérhető, tovább csak az arra illetékesek juthattak fel, vaslétrán).

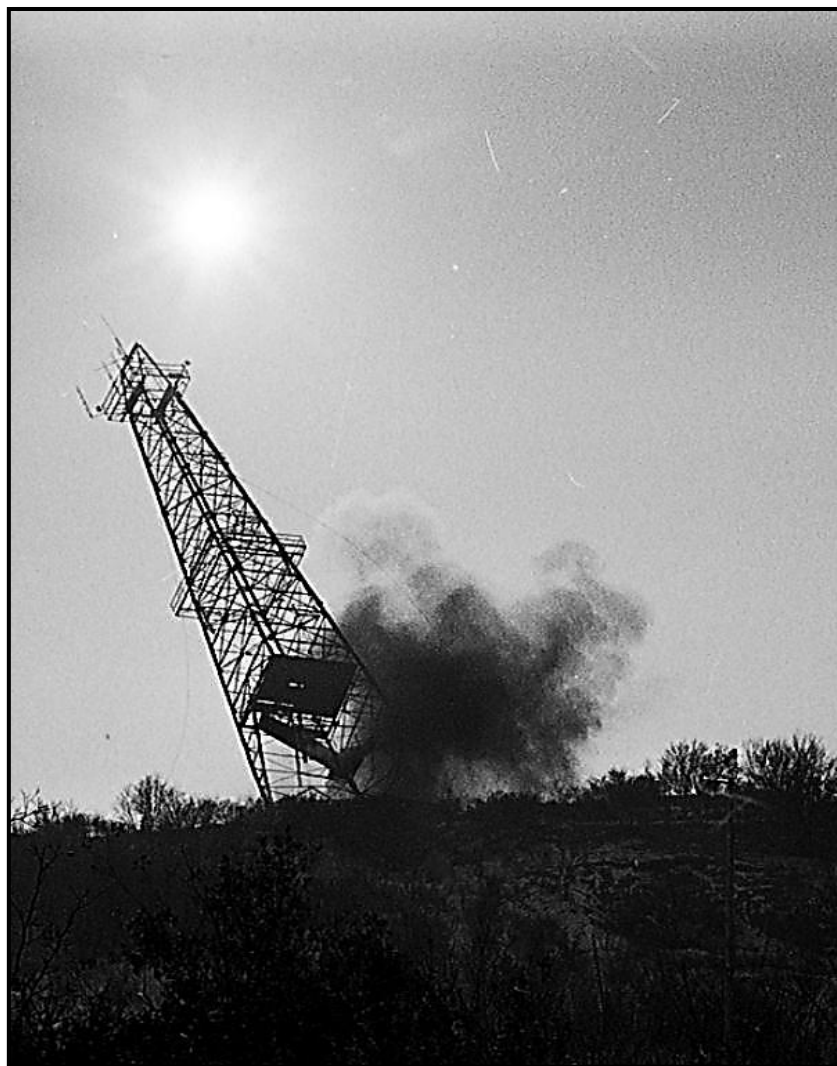
A kilátó

Panoráma a kilátóból

A kilátó több mint 20 évig állt, idővel előregedett, azután zárták le és nyilvánították életveszélyessé, hogy egy német turista lezuhant róla és meghalt. Az volt a baj, hogy a

karbantartásával nem törődött senki, egyre rosszabb állapotba került. Az acélszerkezetnek nem volt baja, az még több évtizedet is kibírt volna, viszont a fából készült lépcsők elkorhadtak, a végén már csak minden második volt meg. Felújítására nem volt anyagi forrás, hasznosítását nem vállalta senki, így 1988. szeptemberében megszületett a „halálos ítélete”. A szerkezet lebontása igen hosszadalmas és veszélyes lett volna, így robbantani kellett – ledöntéséhez 13 kg robbanószert használtak fel.

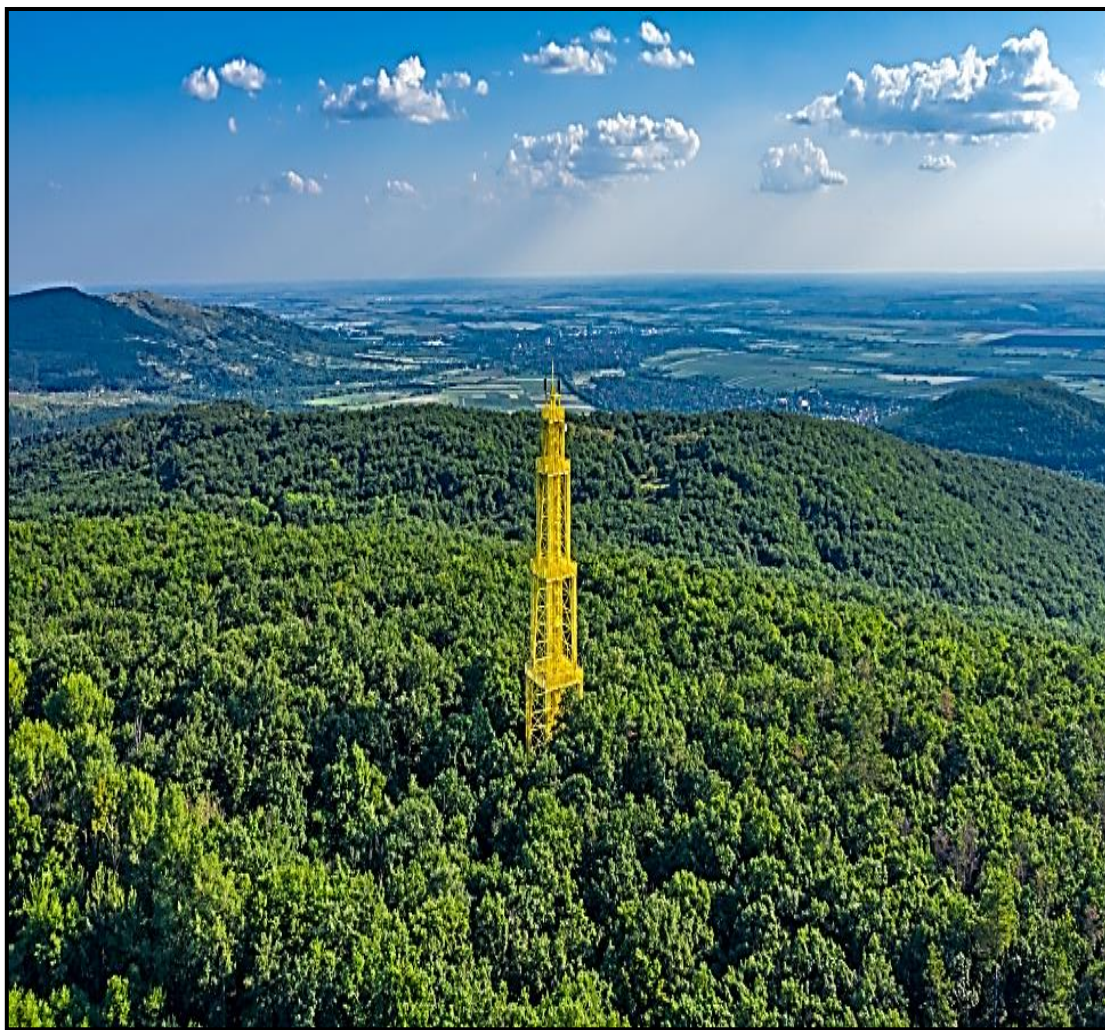
A kilátó ledöntése

Amikor a fűrotornyot (kilátót) felrobbantották, az eseményről a helyi sajtó mellett a Honvédelmi Minisztérium lapja, a *Néphadsereg* is beszámolt 1988. december 10-i számában. Az SZ. B. aláírással jegyzett riport olyan, mint egy hősköltemény: „A gyapjú fejkendőben és páncélsisakban dolgozó műszakiak szinte alig vettek tudomást a farkasordító hidegről, pedig két napja, amikor felvonultak az akcióhoz, még a viharos szél is nehezítette helyzetüket. Most is szótlanul tették a dolgukat. (...) A nagy csendben először csak hatalmas villanást láttunk, a torony megingott a tizenhárom kilogrammnyi robbanóanyag erejétől, s mire a robbanás hangja hozzánk ért, a hatvantonmás monstrum irdatlan robajjal elfeküdt a domboldalon – hajszálpontosan oda, ahová Hoffmann hadnagy kijelölte”.

A velenceieknek még sokáig kellett várni (2018 márciusáig), hogy új kilátójuk legyen a Bence-hegyen, persze most már nem fűrótoronyból...

Sás-hegyi kilátó, Mátrafüred

A Sás-tó hazánk legmagasabban fekvő tava (507 méter), *évszázadok óta az Északi-sark felé tartó afrikai madárvilág egyik kikötőhelye*, Gyöngyös fölött van, Mátrafüredtől pár kilométerre. Az 1960-as években nyilvánították üdülőövezetté, inkább séta- és játszótér, mint kemény túracélpont, ahol 52 évvel ezelőtt bravúrosan ötvözték a látványturizmust az ipartörténettel. Egy használaton kívüli fűrótornyot 1973-ban felvittek a hegyre, hogy kilátó legyen belőle, amelyet a korábbi 1961-ben épült 10 méter magas fakilátó helyére állították fel. Ezt a fűrótornyot azonban soha nem használták a szénhidrogén-bányászatban, ugyanis a Romániából beszerzett szerkezetet csak nagyon bonyolultan és lassan lehetett összeszerelni, ez pedig nem felelt meg az akkori igényeknek. Ploestiből érkezett Algyőre 1965-ben, ott konzerválták és 8 éven át, egészen 1973-ig volt raktárban, akkor találta ki valaki, hogy vigyék fel a Sás-tóhoz. Még a nyolcvanas években átfestették, egy állami kamionos vállalat támogatta a munkát, és csak annyit kértek, hogy a cég színét, sárgát használhassák. Nem volt rossz ötlet, mert ha zöldre vagy barnára festik, akkor az erdő színeibe, ha meg kékre, akkor az égboltéba olvadna bele. Így legalább feltűnő, tiszta időben messziről látni.

A kilátó kiemelkedése a fák fölé

A képzeletbeli fűrószár köré csigalépcsőt építettek, s négy teraszt is kialakítottak, a lépcsőzést csak a 258. lépcsőfoknál, 53 méter magasan lehet abbahagyni. Az itteni közösség számára nagyon fontos ez a kilátó, sok rendezvényt tartanak itt. Talán augusztus 20-a a legcsodálatosabb, akkor éjfélig nyitva vannak, nézik a környező települések tűzijátékait, és az olyan, mintha egy léghajóban állnának. Tiszta időben még a Tiszáig és a budai hegyekig is ellátni. Az első emeleti teraszon a madárfelismerést segítő rajzok és megtapintható faragott madarak, a harmadik emeleti teraszon a látnivalók beazonosítását megkönnyítendő feliratos tájképek és távcső található. Amikor 2014-ben újjáépítették a Sás-tó környékét, a kilátót is felújították, amely olyan állapotban volt, hogy szinte hozzá sem kellett nyúlni. Az pedig kimondottan jót tett neki, hogy új díszkivilágítást kapott, tiszta időben még Jászberényből és Hatvanból is látni lehet. A kilátóból a mátrai dombokat, az alatta lévő Gyöngyöst és kisebb településeket is jól látni, és természetesen magát a névadó tavat is.

A kilátó

Panoráma a kilátóból

Nagykanizsai kilátó, Csónakázó-tó, Nagykanizsa

A Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság 1971-ben elkészítette a Nagykanizsai Parkerdő fejlesztési tervét, s ebben szerepelt egy kilátó felállítása is. A Dunántúli Kőolajipari Gépgyártól (DKG) megkaptak egy leselejtezett fűrótoronyot, amelyet a Csónakázó-tó keleti felén fel is állították, átalakították kilátónak, s az hamarosan a város látványosságává vált.

Az idők folyamán az állaga folyamatosan romlott, így 2008-ban be kellett zárni. Közel egy évtized után a Zalaerdő Zrt. – mint a környékbeli erdők vagyongazdálkodója – felkarolta az objektum sorsát. A felújított kilátót 2018 márciusában adták át. A 125 millió forintos beruházást a Földművelésügyi Minisztérium 88 millió forintos tőkeemeléssel, valamint saját erőből valósították meg. A kilátó újjáépítésével a célkitűzés az volt, hogy egy korszerű, színvonalas, időtálló létesítmény legyen, mely tovább növeli a térség turisztikai kínálatát, igazi élményt nyújtva az odalátogatóknak.

A régi kilátó

A felújított kilátó

A beépített új anyag 30 tonna, a szerkezet súlya pedig közel 1000 tonna. A fémből és üvegből készült mű teljes magassága 48 méter, az alsó kilátószint 28 méteren, a felső 43 méter magasan van. Ezzel az ország egyik legmagasabb kilátója. A felső szint 230 lépcsőfok leküzdésével érhető el. Éjszakai megvilágítását reflektorok és LED fénysorok biztosítják. Korszerű elektronikai védelmi rendszert és intelligens beléptető kaput építettek be. Természetesen a torony megmászása nem kis bátorságot és izomerőt igényel, de a kitáruló látvány kárpótol mindezt. Ez a kilátó továbbra is a város egyik meghatározó jelképe, mely a funkciója mellett emléket állít a zalai szénhidrogén-bányászatnak is.

Panoráma a kilátóból

A kilátószintekről az alattuk elterülő, a Bakónaki-patak felduzzasztásával létrehozott Csónakázó-tóra és a város keleti részére nyílik rálátás, míg távolabb és körben az erdővel fedett vagy szellősen beépített zalai dombokban lehet gyönyörködni. Nagyon tiszta időben északkelet felé még a Badacsony is látható. A torony aljában automatikus beléptető rendszer működik, mivel egyszerre 50 embernél több nem tartózkodhat a toronyban, így a kapu csak akkor enged be, ha ezt a számot nem lépte túl. A legfelső szinten már csak 10 ember tartózkodhat egyszerre. Nem kis erőnlétet igényel a torony megmászása, hiszen a teteje egy 10-12 emeletes ház magasságának felel meg. Bátorságra is szükség lehet, hiszen a tériszonyon túl a torony magassága és formája miatt egy kis kilengés is érzékelhető a tetején. A helyiek körében kedvelt és népszerű Csónakázó-tó (Csótó) és környéke remek kirándulási célpont, ahol horgászni, kerékpározni, túrázni, evezni vagy akár táborozni is lehet. A tó dél-keleti csücskénél az erdő fái közt vezető széles pásztán lehet eljutni a kilátóhoz.

Távközlési tornyok

A kiselejtezett, kútjavítási célból jó két évtizeden át gyártott, az Amerikai Petroleum Intézet (American Petroleum Institute = API) szabványa szerinti, rácsos-tartós szerkezetű, 28 méter magas, csonkagúla formájú tornyok közül többet is felhasználtak távközlési célokra. Ezek közül több ma is megtalálható és működik Tiszaalpár és Kiskunfélegyháza között, Bázakerettyén és Kissomlyón.

Fúrótornyóból távközlési torony

Epilógus

Dobó István kilátó, Eged-hegy, Eger

Érdemtelen lenne, ha a szénhidrogén-bányászat rokonszakmájának, a vízbányászatnak örökségéről itt nem ejtenénk szót. A Heves Megyei Idegenforgalmi Hivatal 1962. augusztus 25–28. között négynapos társadalmi munkát hirdetett az Eger melletti 537 méter magas Eged-hegyre. Ekkor készítették elő a csúcson felállítandó kilátó talapzatának és a betonhorgonyoknak a helyét. A munkaidő napi 6 óra volt, ezért egyszeri meleg ételem és szállás járt a szervezőktől. Közben a Vízkutató és Fúró Vállalat Debreceni Kirendeltsége az egrieknek egy használaton kívüli fűrotornyot alakított át. Ez lett a későbbi kilátó vázszerkezete, amit darabokban szállították a hegyre. Az összeszerelés, a fémmunkák nagy része, az új járó- és kilátószintek 1962. szeptember 22-re elkészültek. Innen már csak a pihenő-, illetve a kilátószintek burkolása és a kisebb munkák voltak hátra. A 23 méter magas Dobó István kilátó átadási ünnepsége 1962. október 14-én, vasárnap 15 órakor volt.

A kilátó

A kilátó hamarosan a kirándulók kedvenc úti célja lett. A Mátra-Nyugatbükki Erdő- és Fafeldolgozó Rt. (vagyis a mostani Egererdő Zrt.) 1997-ben már egyszer felújította a kilátót, de 2011-re ismét problémás lett az üzemeltetés. 2011. július 20-án életveszélyessé nyilvánították a Dobó István kilátót, ezért azt lezárta a Katasztrófavédelem, azóta is zárva tart. A rendbetételére többször is ígéretet kaptak az egriek. Közbeszerzést is kiírtak, ám kiderült, hogy az eljárást eredménytelennek minősítették a szükséges anyagi fedezet hiányára hivatkozva. Ma úgy néz ki, hogy uniós segítséggel a Magyar Természetjáró Szövetség, a Gyalogszerrel felfedezni Észak-Magyarország turisztikai termékinálatát című projekt elemeként felújítja a kilátót. A tervek szerint az eredeti vázszerkezetet (a fűrotornyot) nem bontják le, csak felújítják és megerősítik. Az tartja majd azt a spirál formájú, korrózióálló, csúszásmentes acél

taposórácsból kialakított feljárót, ami végig jó kilátást nyújt majd a környékre. A Dobó István harci sisakjára emlékeztető felépítményen, három helyen lesz pihenő, de a spirálisan felfelé haladó rámpáról minden pillanatban lesz látnivaló. A lombkorona szint felett körpanoráma nyílik a környező területekre. A tervezett új kilátó 34 méter csúcsmagassággal és 18,15 méter kilátószint magassággal rendelkezik majd.

A lezárt kilátó

Az új kilátó látványterve

Forrás: •Ötven éves a magyar kőolaj- és földgázbányászat. KfV 1937-1987. Kőolaj- és Földgázbányászati Vállalat, Nagykanizsa, 1987. •Salacz Nóra: 50 éve állították a Bence-hegy kilátóját. Turista, 2015. július 3. •Hungarikum: fűrótoronyból kilátó. GREENFO, zöld iránytű a neten. 2016. február 3. •Nagykanizsai kilátó. Zalaerdő Zrt., 2025. •Most tényleg megújulhat az Eged-hegyi kilátó. Egri Sztorik, 2025. március.

id. Ősz Árpád

Hírlevél

Hírlevelünket az Egyesület honlapjáról is elérhetik: **Hírlevél**

Ha javaslata, ötlete van a Hírlevéllel kapcsolatban, vagy van olyan híre, amit ezen a fórumon szeretne megosztani tagtársainkkal, kérjük azt a hirlevel@ombke.hu e-mail címre küldje el.

A Hírlevélre **itt** tud feliratkozni.

Lektorai munkák: Keményváriné Nagy Alexandra

A Hírlevelet összeállította: Hajnal József